

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

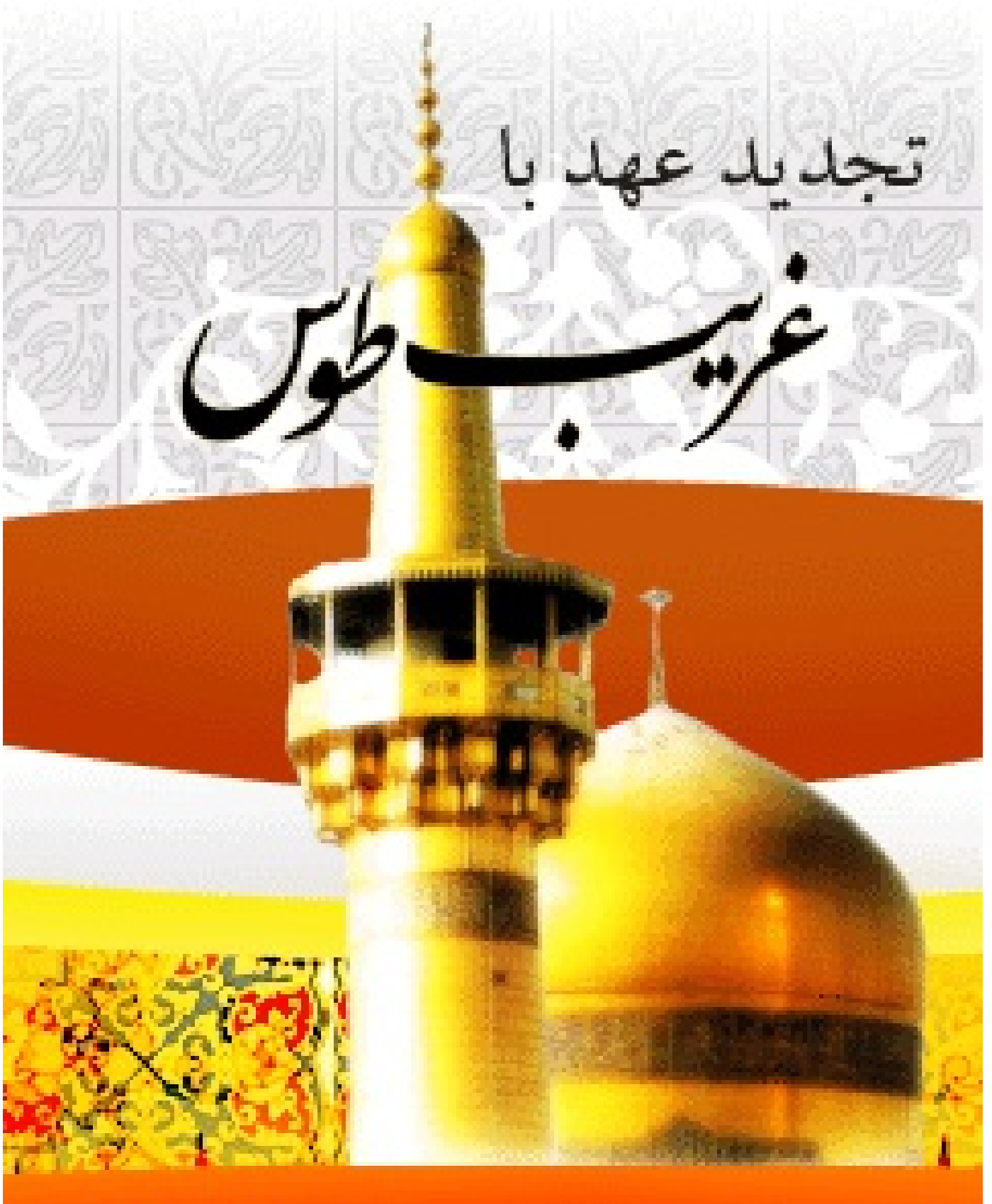

رسالت
علیهما الصلوة
والتسلیم

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

تجدید عہد با

نخستین طویل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تجدید عهد با غریب طوس

نویسنده:

صادقی تقوی

ناشر چاپی:

مبلغان

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	تجدید عهد با غریب طوس
۶	مشخصات کتاب
۶	مقدمه
۶	زیارت قبور اولیاء
۷	زیارت وسیله قرب الهی
۷	نقد شبهات موهوم
۸	زیارت بارگاه رضوی
۱۰	آداب حضور
۱۱	کرامات رضوی
۱۱	نجوای عاشقانه
۱۱	پاورقی
۱۲	درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

تجدید عهد با غریب طوس

مشخصات کتاب

مقاله شماره کتابشناسی ملی: ایران ۸۳ - ۱۸۴۵۶ عنوان و نام پدیدآور: تجدید عهد با غریب طوس / صادقی تقوی ...، منشا مقاله:، مبلغان، ش ۵۲، (فروردین ۱۳۸۳): ص ۵۱ - ۶۳. توصیفگر: جعفر بن محمد (ع)، امام ششم توصیفگر: تاریخ اسلام

مقدمه

دارالشفاست مرقد سلطان دین رضا باید که رو به جانب دارالشفا کنیم باشد سزا که بر در طب الرضا رویم وانگاه درد خویش در آنجا دوا کنیم ما را اگر به ساحت قدسش اجازه داد آنجا ولا برای همه دست و پا کنیم مهمان شویم جمله به دارالضیافه‌اش بر خوان او نشسته دمی را صفا کنیم بالجمله روز از شرف و شب ز روی جد خود را در آستان رضا جایجا کنیم چون پیروی به ساحت کیوان رسید گفت باید به پیروان علی اقتدا کنیم در یازدهم ذی‌قعدة سال ۱۴۸ هجری، خورشید ولایت بار دیگر در مدینه تائیدن گرفت و شعاع نورانی و روح بخش خود را به اقصی نقاط عالم منتشر ساخت. نام او «علی» و کنیه‌اش «ابوالحسن» بود. ایشان پس از شهادت پدر ارجمندش در زندان بغداد (سال ۱۸۳ هجری) در سن ۳۵ سالگی عهده‌دار مقام امامت و ولایت شد. مدت امامت آن بزرگوار ۲۰ سال طول کشید که ۱۰ سال آن با خلافت «هارون الرشید»، ۵ سال با خلافت «محمد امین» و ۵ سال آخر با خلافت «مامون» مقارن بود. امام رضا علیه السلام تا آغاز خلافت مامون در زادگاه خود شهر مقدس مدینه اقامت داشت که پس از به حکومت رسیدن مامون - با حيله و نیرنگ - به خراسان دعوت شد. در این دوران، مامون حاکمیت خود را با خطرات جدی مواجه می‌دید، از جمله: شورشهای علویان در نقاط مختلف، طرفداری خراسانیان از اهل بیت علیهم السلام و گسترش نفوذ و فعالیت‌های امام علیه السلام در بین شیعیان. از این رو، مامون با تحمیل ولایت عهدی خود بر آن حضرت علاوه بر کنترل و مایل نمودن علویان و خراسانیان به سمت خود، قصد داشت فعالیت‌های امام رضا علیه السلام را در مرو کنترل نماید و با اقدامات منفی خود چهره ایشان را مخدوش کند و از محبوبیت او بکاهد. نقل شده که سلیمان مروزی عالم مشهور علم کلام به نزد مامون آمد. مامون پس از احترام انعام او از وی درخواست کرد که با امام رضا علیه السلام به مناظره بپردازد. سلیمان که به علم و دانش خود مغرور بود، گفت: ای امیرمؤمنان ترس آن دارم که از عهده این کار برنیاید و مقامش پایین آید. مامون گفت: هدف من نیز چیزی جز این نیست که راه را بر او ببندی؛ چرا که من می‌دانم تو در علم و مناظره توانا هستی. سلیمان که از نیت مامون آگاه شد، این کار را پذیرفت. ولی در نهایت، برخلاف نقشه از قبل تعیین شده، ضعف و ناتوانی سلیمان بر همگان آشکار شد.

زیارت قبور اولیاء

زیارت قبور اولیای الهی و تبرک جستن به آثار و مقابر شریف آن بزرگواران یکی از سنت‌های دیرین و پراهمیت در بین مسلمانان است که امروزه بر اساس تفکرات باطل و بی‌اساس برخی فرقه‌های اسلامی و همچنین تفکرات مبتنی بر حس گرای که در پوشش روشنفکری و تمدن، بر جوامع اسلامی عرضه می‌شود، ممکن است برای انسانهایی که نسبت به مبانی دینی و اعتقادی از درک عمیقی برخوردار نیستند، ذهنیتها و تصورات ناصواب نسبت به این امر اعتقادی به وجود آید. از این رو، برآنیم تا در این مقال به بررسی موضوع زیارت قبور پیامبر صلی الله علیه و آله و ائمه علیهم السلام مخصوصاً زیارت بارگاه شریف علی بن موسی الرضا علیه السلام و بررسی برخی شبهات موجود بپردازیم.

زیارت وسیله قرب الهی

بنابر آنچه از متون روایی و دینی استفاده می‌شود، زیارت قبور اولیای الهی منشا آثار و برکات دنیوی و اخروی فراوانی است و مسلمانان به حکم آیه «اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ»؛ [۱] «تقوای الهی پیشه کنید و وسیله‌ای [برای تقرب] به سوی او بجوئید». اولیای الهی را بهترین وسیله برای تقرب به خداوند می‌دانند. از این رو، بارها رنج و مشقت سفر را به جان می‌خرند و به زیارت قبور آنان مشرف می‌شوند و به پیمان و عهد قلبی و درونی که با پیامبران و امامان خویش بسته‌اند، عمل می‌کنند. امام علی بن موسی الرضا علیه السلام می‌فرماید: «إِنَّ لِكُلِّ إِمَامٍ عَهْدًا فِي أَعْنَاقِ أَوْلِيَائِهِ وَشَيْعَتِهِ وَإِنَّ مِنْ تَمَامِ الْوَفَاءِ بِالْعَهْدِ وَحُسْنِ الْأَدَاءِ زِيَارَةَ قُبُورِهِمْ فَمَنْ زَارَهُمْ رَغْبَةً فِي زِيَارَتِهِمْ تَصَدِيقًا بِمَا رَغِبُوا فِيهِ كَانُوا شُفَعَاءَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ» [۲] همانا برای هر امامی عهد و پیمانی است بر عهده پیروان و شیعیانشان و وفای کامل به این عهد و ادا نمودن آن به وجه نیکو در گروهی زیارت قبور آنان است، پس هر کس از روی رغبت و میل به زیارت آنان و برای تصدیق آنچه که آنها در آن رغبت داشتند، آنان را زیارت کند، امامان و پیشوایانشان در روز قیامت شفیع آنان خواهند بود. «همچنین رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «مَنْ أَتَانِي زَائِرًا كُنْتُ شَفِيعَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»؛ [۳] هر کس به زیارت من بیاید در روز قیامت شفیع او خواهم بود.» زیارت در واقع، تجدید عهد و پیوند زدن قلب و روح به انسانهایی است که خلیفه الله حقیقی در زمین هستند؛ کسانی که به حقیقت ندای «إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً» [۴] را جامه عمل پوشانیده‌اند، و سفره جود و کرمشان برای عموم مردم گسترده و باب لطف و رحمتشان بر همگان گشوده است؛ انسانهایی که در وصف آنان گفته می‌شود: «السَّلَامُ عَلَى أَيْمَةِ الْهُدَى وَمَصَابِيحِ الدُّجَى وَ أَعْلَامِ التَّقَى وَ ذَوِي النَّهْيِ»؛ [۵] سلام بر امامان هدایت، و روشنگران تاریکی، و نشانه‌های تقوا و پرهیزگاری، و صاحبان عقل.»

نقد شبهات موهوم

یکی از سنتهای مسلمانان و مخصوصاً شیعیان، زیارت قبور پیامبر صلی الله علیه و آله و ائمه علیهم السلام و اولیای الهی است که در طول سال به زیارت این قبور مشرف شده و با پیوند خوردن با فضای معنوی آن مکانهای مقدس، روح خویش را طراوت بخشیده، از ثمرات و آثار معنوی آن بهره می‌گیرند و برای رفع مشکلات خویش آن بزرگواران را واسطه قرار می‌دهند و در بسیاری اوقات که با دل‌های پاک و فارغ از دنیا به سوی ایشان روی می‌آورند، حاجتهای خود را گرفته، سرشار از عشق و امید به زندگی عادی ادامه می‌دهند. در این میان، شیاطین انسان نما و فریب خوردگان و رانده‌شدگان از رحمت حق با کوبیدن بر طبل یاس و ناامیدی قصد دارند با انتشار شبهات بی‌اساس چهره این امر معنوی و اعتقادی را مخدوش کنند و به اسم روشنفکری و روشنگری تاریکیهای ظلمانی و شیطانی خود را گسترش دهند. «الَّذِينَ ضَلَّ سَبِيلَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ هُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا»؛ [۶] «آنها که تلاشهایشان در زندگی دنیا گم (و نابود) شده، با این حال می‌پندارند کار نیک انجام می‌دهند.» از این رو، بر انسانهای آگاه و دانا و دردمند لازم است تا با پرده برداشتن از این دسیسه‌های شوم، راه حق و حقیقت را بر سالکان روشن‌تر و رسیدن به قرب الهی را آسان‌تر سازند. در این راستا، ما نیز برآنیم تا یکی از شبهاتی را که از طرف فرقه وهابیت که سوغات انگلیسیها برای جوامع اسلامی است، [۷] و همچنین از طرف برخی غرب زدگان به اصطلاح روشنفکر مطرح شده، بیان نماییم و به تبیین پاسخی مناسب پردازیم. شبهه این است: چطور ممکن است انسانهایی که قرن‌ها پیش مرده‌اند به زیارتشان برویم و آنان را واسطه بین خود و خداوند قرار دهیم؟ و همچنین آیا این عمل نوعی بدعت و شرک محسوب نمی‌شود؟ پاسخ را در چند بخش بیان می‌کنیم: ۱. یکی از ارکان و علل پیدایش این شبهه اعتقاد به عدم حیات پس از مرگ است که قرآن کریم در موارد متعدد آن را ابطال نموده است. نقل شده که روزی ابی بن کعب (یا عاص بن وائل) که منکر معاد بوده است در بیابان قطعه‌ای استخوان پوسیده پیدا کرد و فکر کرد که دلیل

محکمی برای عقیده‌اش پیدا کرده است. با تکبر و غرور قطعه استخوان را برداشت، در حالی که با خود می‌گفت: «لاخصمن محمدا؛ با محمد صلی الله علیه و آله به دشمنی برمی‌خیزم.» به سراغ پیامبر صلی الله علیه و آله رفت و فریاد زد: بگو بینم چه کسی قدرت دارد بر این استخوان پوسیده لباس حیات بپوشاند؟! سپس قسمتی از آن استخوان را پودر کرد و بر زمین پاشید. در این هنگام، این آیه بر پیامبر صلی الله علیه و آله نازل شد: «وَصَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسَبِي خَلَقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ» [۸]؛ «برای ما مثالی زد و آفرینش خود را فراموش کرد و گفت چه کسی این استخوانها را زنده می‌کند در حالی که پوسیده است.» خداوند با عبارت «وَنَسَبِي خَلَقَهُ» پاسخ محکمی به منکرین معاد داده است؛ به این معنی که اگر آن شخص خلقت خود را فراموش نمی‌کرد و توجه می‌کرد که خداوند او را از هیچ آفریده است، چنین استبعادی نمی‌کرد؛ چرا که خلقت اولیه بسی سخت‌تر از خلقت مجدد است. هیچ گاه انسان به وسیله مرگ، نابود و فانی نمی‌شود تا نتوان به زیارت او رفت و او را واسطه قرار داد؛ چنان که خداوند متعال می‌فرماید: «وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْواتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ»؛ [۹] «ای پیامبر! هرگز گمان مبر آنها که در راه خدا کشته شده‌اند، مردگانند؛ بلکه آنها زنده‌اند و نزد پروردگارشان روزی داده می‌شوند.» ۲. بخشی از این شبهه زائیده فکر وهابیت است که قصد دارند با پوشاندن لباس بدعت و شرک بر قامت زیارت و استشفاء و تبرک جستن به قبور اولیای الهی، این مسئله مهم اعتقادی را خدشه‌دار کنند؛ لذا دولت وهابی سعودی برای جلوگیری از انجام این امور، مامورانی را در لباس آمران به معروف و ناهیان از منکر در اطراف این مقابر شریف مستقر کرده که با کمال خشونت و گاه در لباس اخلاق و نصیحت با زائران این مشاهد مشرفه رفتار می‌کنند. استدلال آنان این است که بوسیدن قبور و ضرائح و تبرک جستن به آنها نوعی عبادت نسبت به آنها محسوب می‌شود و حال آنکه عبادت مخصوص خداست. پاسخ آنها این است که اگر هر احترام و بوسیدنی عبادت بود، لازم می‌آمد بوسیدن اطفال و کتاب خدا هم شرک و حرام باشد. روشن است که هیچ مسلمانی به وسیله زیارت و بوسیدن مقابر شریفه، قصدش این نیست که به آنان نسبت خدایی بدهد و آنان را عبادت کند تا شرک لازم بیاید. تبرک جستن به آثار و قبور اولیای الهی به ویژه پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله در متون تاریخی و روایی به طور متعدد نقل شده است. که در ادامه به مواردی از آنها در کتب اهل سنت اشاره می‌کنیم: الف) سائب بن یزید نقل می‌کند: خاله‌ام مرا خدمت پیامبر صلی الله علیه و آله برد و گفت: فرزند خواهرم بیمار است. آن حضرت وضو گرفت و از خدا برای من طلب خیر و سلامتی نمود و در زمانی که وضو می‌گرفت، از آب وضویش نوشیدم. [۱۰]. ب) مسلم در صحیح خود از انس نقل می‌کند که پیامبر صلی الله علیه و آله سر خود را می‌تراشید و یارانش در اطرافش بودند و هر تاری از موی ایشان در دست یکی از یاران بود. [۱۱]. ج) صحابی جلیل القدر، بلال حبشی که به عللی مدینه را ترک کرد و در نواحی شمال به امر مرزبانی مشغول بود، در خواب دید که پیامبر صلی الله علیه و آله به او فرمود: ای بلال! آیا وقت آن نرسیده است که ما را زیارت کنی؟ وی با حالت اندوه از خواب بیدار شد و بر مرکب خود سوار شد و آهنگ مدینه کرد. هنگامی که کنار قبر شریف رسول خدا صلی الله علیه و آله رسید، شروع به گریه کرد و صورت خود را بر قبر می‌مالید و وقتی حسن و حسین علیهم السلام را دید هر دو را بوسید. [۱۲].

زیارت بارگاه رضوی

فضیلت زیارت امام هشتم علیه السلام در وصف نمی‌گنجد و قلم از تحریر آن عاجز است و انسانهای عادی را توان درک آن نیست. مشهد مقدس آن امام بزرگ محل نزول و صعود ملائک مقرب الهی است. در حدیثی از خود آن حضرت نقل شده که فرمودند: «إِنَّ بِخُرَاسَانَ لِبُقْعَةٍ يَأْتِي عَلَيْهَا زَمَانٌ تَصِيرُ مُخْتَلَفَ الْمَلَائِكَةِ فَلَا يَزَالُ فَوْجٌ يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَفَوْجٌ يَصْعَدُ إِلَى أَنْ يُنْفَخَ فِي الصُّورِ فَقِيلَ لَهُ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ وَ أَيْتُهُ بُقْعَةٌ هَذِهِ قَالَتْ هِيَ بِأَرْضِ طُوسٍ وَهِيَ وَاللَّهِ رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ»؛ [۱۳] همانا در خراسان مکانی است که در آینده محل رفت و آمد فرشتگان خواهد شد. پیوسته گروهی از ملائک از آسمان به این مکان فرود می‌آیند و گروهی از آنجا به

آسمان صعود می‌کنند تا زمانی که در صور دمیده شود. به ایشان عرض شد: ای فرزند رسول خدا! این چه مکانی است؟ ایشان فرمودند: این مکان در سرزمین طوس واقع شده و به خدا قسم! باغی از باغهای بهشت است. «مصاف عالم امکان ز ملک تا ملکوت که از ملوک و ملک پاسبان و دربان داشت همین عظمت و بزرگی، زیارت آن مرقد شریف را دارای آثار و برکاتی کرده که در ادامه قطره‌ای از آن اقیانوس فضائل را ذکر می‌کنیم و جان خسته از فراقمان را طراوت می‌بخشیم: ۱. مهم‌ترین فضیلت زیارت آن امام همام علیه السلام انس و همنشینی با آن امام است. چه ندارد آن که رضا دارد و چه دارد آن که از رضا محروم است. شنیده‌ام سخنی خوش که پیر کنعان گفت فراق یار نه آن می‌کند که بتوان گفت حدیث هول قیامت که گفت واعظ شهر کنایتیست که از روزگار هجران گفت ۲. از آنجا که علی بن موسی الرضا علیه السلام مظهر کرامت و بزرگی است، هر کس که به زیارت ایشان برود، در دنیای پس از مرگ که دیار فقر و نیاز است، با کمال لطف و مهربانی به دیدار او خواهد آمد. ابن اسحاق نهبوندی نقل می‌کند که امام رضا علیه السلام فرمود: «مَنْ زَارَنِي عَلَى بُعْدِ دَارِي بُعِيدَ دَارِي أُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي ثَلَاثَةِ مَوَاطِنَ حَتَّى أُخَلِّصَهُ مِنْ أَهْوَالِهَا إِذَا تَطَايَرَتِ الْكُتُبُ يَمِينًا وَ شِمَالًا وَعِنْدَ الصَّرَاطِ وَعِنْدَ الْمِيزَانِ؛ [۱۴] کسی که با وجود دوری مرقد مرا زیارت کند، روز قیامت در سه مکان به دیدارش می‌روم تا او را از سختی آن روز نجات دهم؛ در آن زمان که نامه‌های اعمال خوب و بد گشوده می‌شود، و هنگام عبور از پل صراط، و هنگام سنجیدن اعمال.» ۳. از فضائل دیگر این است که ثواب و اجر و پاداش زیارت آن حضرت با زیارت رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله برابر شده است. امام موسی بن جعفر علیهما السلام فرمودند: «إِنَّ ابْنِي عَلِيًّا مَقْتُولٌ بِالسَّمِّ ظُلْمًا وَمَيِّدْفُونٌ إِلَى جَنْبِ هَارُونَ بِطُوسٍ مَنْ زَارَهُ كَمَنْ زَارَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ؛ [۱۵] همانا پسر من، علی، با ظلم و جور به واسطه سم کشته می‌شود و در کنار هارون در طوس دفن خواهد شد. هر کس او را زیارت کند، مانند کسی است که پیامبر را زیارت کرده است.» ۴. زیارت قبر و مزار شریف آن حضرت برابر با ثواب هزار حج و هزار عمره است. امام رضا علیه السلام می‌فرماید: «فَمَنْ زَارَنِي فِي تِلْكَ الْبُقْعَةِ كَانَ كَمَنْ زَارَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ ثَوَابَ أَلْفِ حِجَّةٍ مَبْرُورَةٍ وَ أَلْفِ عُمْرَةٍ مَقْبُولَةٍ؛ [۱۶] هر کس که مرا در آن مکان زیارت کند، مانند کسی است که رسول خدا صلی الله علیه و آله را زیارت کرده است و خداوند ثواب هزار حج و هزار عمره مقبول را برایش می‌نویسد.» البته، ذکر دو نکته هم در اینجا ضروری است: الف) ممکن است به ذهن خطور کند که چگونه ممکن است چنین ثواب عظیمی پاداش یک عمل به ظاهر ساده باشد؟ پاسخ این است که اسماء و صفات خداوند از جمله رحمان و رحیم بودن او بی‌نهایت است و باب لطف و رحمت او همیشه و در همه جا به روی انسانها گشوده است و یکی از درهای رحمت حق، مزار شریف ائمه اطهار علیهم السلام است و جای هیچ تعجیبی نیست که خداوند برای تعظیم مقام آن بزرگواران چنین اجر و پاداشی قرار دهد؛ چنان که ثواب نماز جماعت هنگامی که مامومین از ده نفر تجاوز کنند، آن قدر زیاد است که هیچ کس جز ذات حق توان شمارش آن را ندارد. [۱۷]. ب) در برخی روایات ثواب زیارت آن حضرت هفتاد حج یا بیشتر ذکر شده است. علت این اختلاف را می‌توان در تفاوت زائرین آن حضرت و درک و معرفتی که نسبت به آن حضرت دارند، جستجو کرد. حالات افراد و زمانهای گوناگون نیز در کثرت و قلت ثواب تاثیر مستقیم دارد؛ چنان که گاهی شخص با توجه و حضور قلب بیشتری به زیارت آن امام علیه السلام می‌رود و یا در زمانهای مخصوص مثل شب قدر توفیق زیارت برای او حاصل می‌شود. ۵. ثواب جهاد و شهادت در راه خدا در جمله فضائل زیارت بارگاه رضوی است. روزی امام رضا علیه السلام که در سنین نوجوانی بودند از کنار پدرشان گذشتند، امام هفتم فرمودند: این فرزندم در سرزمین غربت از دنیا می‌رود. «فَمَنْ زَارَهُ مَسْلَمًا لِأَمْرِهِ عَارِفًا بِحَقِّهِ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ كَشْهَدَاءِ بَدْرٍ؛ [۱۸] کسی که او را زیارت کند در حالی که تسلیم به امر او بوده و معرفت به حق او داشته باشد، نزد خداوند، مانند شهداء بدر خواهد بود.» ۶. از دیگر آثار مهم زیارت آن حضرت راه یافتن به حریم مغفرت الهی و رهایی از آتش دوزخ و وارد شدن در بهشت موعود الهی است. حمدان نقل می‌کند که بر امام جواد علیه السلام وارد شدم و عرض کردم: «کسی که پدرت را در طوس زیارت کند چه برایش قرار داده شده است؟ ایشان فرمودند: «مَنْ زَارَ قَبْرَ أَبِي بَطُوسٍ عَفَرَ اللَّهُ لَهُ

مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ هر کس پدرم را در طوس زیارت کند، گناهان گذشته و آینده‌اش بخشیده می‌شود. حمدان می‌گوید: بعد از این واقعه، نزد ایوب بن نوح بن دراج رفتم و فرمایش امام را برای او نقل کردم، او گفت من هم این مطلب را از ایشان شنیده‌ام و نیز مطلب دیگری شنیدم که برایت نقل می‌کنم: از امام علیه السلام شنیدم که فرمود: «من زار قبر ابی بطوس غفر له ما تقدم من ذنبه وما تاخر فاذا كان يوم القيامة نصب له منبر بحذاء منبر رسول الله صلى الله عليه و آله حتى يفرغ الله من حساب الخلائق؛ [۱۹] هر کس قبر پدرم را در طوس زیارت کند، گناهان گذشته و آینده او بخشیده می‌شود و روز قیامت منبری مقابل منبر پیامبر صلی الله علیه و آله برای ایشان نصب می‌شود تا اینکه خدا به حساب خلائق رسیدگی کند.» همچنین علی بن مهزیار نقل می‌کند که خدمت امام جواد علیه السلام عرض کردم: «ما لمن اتى قبر الرضاء عليه السلام؛ برای کسی که قبر امام رضا علیه السلام را زیارت کند چه ثوابی قرار داده شده است؟» امام فرمودند: «الجنة والله؛ [۲۰] قسم به خدا! پاداش او بهشت است.»

آداب حضور

زیارت بارگاه و مشهد شریف علی بن موسی الرضا علیه السلام اگر چه امری نیکوست، ولی شرائط و آدابی برای آن ذکر شده که عمل کردن به آنها موجب می‌شود، زیارت به درجات بالاتری از فضیلت برسد و شخص در زمره زائران واقعی آن امام قرار گیرد؛ چه اینکه عمل نکردن به آنها موجب نقصان ثواب و فضیلت خواهد شد. اولین و مهم‌ترین ادب زیارت، پاکی و طهارت ظاهری و باطنی است و لازم است برای وارد شدن به آن مکان مقدس دل و جان خویش را پاک سازیم و با عمل به آواز خوش «فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى؛ [۲۱] [نعلین (علاقه غیر خدایی) را از خود به دور کن که اکنون در وادی مقدسی قدم نهادی.» خود را جهت کسب فضائل آن مکان شریف آماده نماییم. از این رو، امر شده که هر گاه قصد کردی برای زیارت آن حضرت از خانه خارج شوی، غسل کن و در هنگام غسل چنین بگو: «اللَّهُمَّ طَهِّرْنِي وَ طَهِّرْ لِي قَلْبِي وَ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَ اجْرِ عَلَيَّ لَيْسَانِي مَدْحَتَكَ وَ الثَّنَاءَ عَلَيْكَ فَإِنَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ. اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لِي طَهُورًا وَ شِفَاءً؛ [۲۲] خدایا! مرا پاک کن و قلب مرا پاکیزه گردان و سینه‌ام را وسعت بخش و مدح و ثناء خود را بر زبانم جاری ساز که قدرتی جز آنچه تو عطا کنی نیست. خداوند! این زیارت را وسیله طهارت و سلامتی‌ام قرار ده.» قابلیت و طهارتی که شخص در درون خویش ایجاد کرده، او را به کسب معنویات این زیارت موفق می‌نماید. از دیگر آداب زیارت و تشرف به محضر آن امام، معرفت و شناخت مقام و منزلت و جایگاه ایشان است که خود راهی است برای رسیدن به درجات زائران حقیقی. بزنتی می‌گوید: از امام رضا علیه السلام شنیدم که می‌فرمود: «مَا زَارَنِي أَحَدٌ مِنْ أَوْلِيَائِي غَارِفًا بِحَقِّي إِلَّا تَشَفَّعْتُ فِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ [۲۳] هیچ یک از اولیاء و پیروان من، مرا زیارت نمی‌کند، در حالی که به حق من معرفت دارد، مگر اینکه در روز قیامت او را شفاعت می‌کنم.» حال ممکن است سؤال شود که حق امام چیست؟ امام موسی بن جعفر علیه السلام در این باره می‌فرماید: «فمن زاره في غربته و هو يعلم انه امام بعد ابيه مفترض الطاعة من الله عزوجل كان كمن زار رسول الله صلى الله عليه و آله؛ [۲۴] هر کس امام رضا را در [دیار] غربت زیارت کند، در حالی که اعتقاد دارد به اینکه امام واجب الطاعة بعد از پدرش از جانب خداوند است، مانند کسی است که پیامبر صلی الله علیه و آله را زیارت کرده است.» پس باید پرده غفلت را کنار زنیم و حق شناسانه به دیدارش رویم تا مبادا شیطان ما را این چنین بفریبد که معصیت خدای رضا را مرتکب شو و آنگاه با زیارت بنده خدا از غضب خدا در امان بمان. امام علیه السلام شفیع کسی می‌شود که اتصالش به جانب حق منقطع نگردد و در معاصی و گناهان غوطه ور نباشد. این که در طول زندگی گناه و معصیت را پیشه کنیم و امید شفاعت آن امام را در سر پیروانیم از دسیسه‌های هولناک شیطان است که موجب می‌شود برخی، از شیعه و پیرو اهل بیت بودن، جز نامی را یدک نکشند و به این نام و عنوان دل خوش باشند.

کرامات رضوی

معجزات و کرامات امام رضا علیه السلام بیش از آن است که بتوان به شماره در آورد و نقل آن به حد تواتر رسیده است؛ چنان که شیخ حر عاملی می‌نویسد: «معجزات امام رضا علیه السلام از حد تواتر تجاوز کرده است.» [۲۵] چه بسیار انسانهایی که با تشریف به بارگاه ملکوتی آن امام از دریای بی‌کران کرامت آن حضرت بهره و نصیبی برده‌اند که در ادامه بر گهایی از تاریخ را ورق زده، مواردی چند از آن را نقل می‌کنیم: الف) شیخ صدوق می‌گوید: وقتی رکن الدوله (یکی از وزرای حکومت آل بویه) را از رفتن به زیارت امام علی بن موسی الرضا علیه السلام با خبر ساختم، به من گفت: مرقد آن امام مشهد مبارکی است. بارها آن را زیارت کرده‌ام و حاجتهای زیادی از ایشان گرفته‌ام. هنگامی که به آنجا رفتی برای من دعا کن و به جای من زیارت نما که در آن مکان دعا اجابت می‌شود. [۲۶]. ب) ابن ابی حاتم تمیمی از علمای بزرگ اهل سنت می‌گوید: بارها او (علی بن موسی الرضا) را زیارت کردم. هر گاه مشکلی برایم پیش می‌آمد، نزد قبر او که صلوات خدا بر او و جدش باد، می‌رفتم و از خداوند برطرف شدن آن مشکل را طلب می‌کردم و خداوند به برکت آن امام دعایم را اجابت می‌کرد، و این امر را بارها تجربه کرده‌ام. خدا ما را بر محبت محمد پیامبر و اهل بیتش که صلوات خدا بر همه آنها باد بمیراند! [۲۷]. ج) ابو منصور عبدالرزاق وقتی فهمید که حاکم طوس (معروف به بیوردی) فرزندی ندارد، به او گفت: چرا به زیارت امام رضا علیه السلام نمی‌روی تا در آنجا از خداوند فرزندی طلب کنی؟ من بارها در آنجا حوائجی از خداوند خواستم و خدا حاجاتم را به برکت آن امام عطا نمود. حاکم طوس می‌گوید: قصد مشهد کردم و به نزد امام رضا علیه السلام رفتم و از خداوند حاجتم را خواستم. خداوند فرزند پسری به من عطا کرد. [۲۸].

نجوای عاشقانه

ای بالا نشین که دریچه‌های آسمان به سمت رواقهای بارگاه تو باز می‌شود! تشنه شفاعت خویش را پیاله رضایتی ببخش و در سایه زیارت خوانی‌اش رضایش کن! ای آبروی آسمان و زمین که همه منظومه‌ها گرد گنبد طلایی تو در طوافند! دل‌های شب زده ما را به نور ایمان شکوفا کن و با حرف و حدیث خلوت خدا آشنا! ای تمنای روشن آسمان! کمتر از آهوی بی‌پناه نیستیم، مرا هم ضمانت کن! به سرا پرده خویش بخوانم و هم صحبت کبوتران آستانه‌ات کن! ای غریب نواز! زخمهای بی‌شماره‌ام به دستهای نوازش تو محتاج است. ای تکیه گاه هشتمین که دقیقه‌ها با آهنگ نقاره خانه تو کوک می‌شوند! بی‌پناه خویش را دریاب!

پاورقی

[۱] مائده/۳۵. [۲] بحارالانوار، مجلسی، موسسه الوفاء، ج ۹۷، ص ۱۱۶. [۳] همان، ص ۱۴۲. [۴] بقره/۳۰. [۵] تهذیب الاحکام، ج ۶، ص ۹۶، ح ۱ (زیارت جامعه). [۶] کشف/۱۰۴. [۷] ر. ک: کتاب خاطرات سیاسی تاریخی مستر همفر در کشورهای اسلامی، ترجمه علی کاظمی. [۸] یس/۷۸. [۹] آل عمران/۱۶۹. [۱۰] صحیح البخاری، دار الجیل، بیروت، ج ۴، ص ۲۲۷ (از مهم‌ترین منابع روایی اهل سنت است و همان طور که از اسم آن روشن است تمام روایات آن را صحیح می‌شمارند). [۱۱] صحیح مسلم، ج ۴، کتاب فضائل الصحابه (این کتاب نیز از مهم‌ترین منابع روایی اهل سنت است که به خاطر اعتقاد به صحت روایات آن نامش را صحیح نهاده‌اند). [۱۲] اسدالغابه فی معرفه الصحابه، ابن اثیر، کتاب فروشی اسلامیة، تهران، ج ۱، ص ۲۰۸ (ابن اثیر یکی از بزرگان اهل سنت است که در قرن هفتم وفات یافته است). [۱۳] عیون اخبار الرضا، شیخ صدوق، دارالعلم، قم، ج ۲، ص ۲۵۵؛ امالی شیخ صدوق، کتابخانه اسلامیة، ص ۶۳؛ بحارالانوار، مجلسی، همان، ج ۹۹، ص ۳۱. [۱۴] کامل الزیارات، ابن قولویه القمی، مکتبه الصدوق، ص ۳۱۹؛ عیون اخبار الرضا، ج ۲، ص ۲۵۵؛ بحارالانوار، همان، ص ۴۰. [۱۵] عیون اخبار الرضا، ج ۲، ص ۲۶۰؛ وسائل

الشیعه، ج ۱۴، ص ۵۵۸. [۱۶] بحارالانوار، ج ۹۹، ص ۴۴. [۱۷] این روایت را تمام مراجع در رساله‌های عملیه خود آورده‌اند. پس روشن می‌شود که این روایت از چه اعتبار و اهمیتی برخوردار است. [۱۸] کامل الزیارات، ص ۳۰۴؛ بحارالانوار، ج ۹۹، ص ۴۱. [۱۹] کامل الزیارات، ص ۳۲۰؛ بحارالانوار، ج ۹۹، ص ۴۰. [۲۰] ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، شیخ صدوق، مکتبه البوذرحمهری، ص ۹۵؛ بحارالانوار، همان، ص ۳۹. [۲۱] طه/۱۲. [۲۲] بحارالانوار، ج ۹۹، ص ۴۴. [۲۳] امالی شیخ صدوقی، همان، ص ۱۱۹؛ بحارالانوار، همان، ص ۳۳. [۲۴] امالی شیخ صدوق، ص ۵۸۷؛ بحارالانوار، ج ۹۹، ص ۴۲. [۲۵] اثبات الهداء، شیخ حر عاملی، المطبعة العلمیه، ج ۶، ص ۱۱۷. [۲۶] عیون اخبار الرضا، ص ۲۷۹؛ اثبات الهداء، ج ۶، ص ۱۰۳. [۲۷] کتاب الثقات، ابی حاتم تمیمی، دارالفکر، ج ۸، ص ۴۵۷. [۲۸] عیون اخبار الرضا، ص ۲۷۹.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البيت عليهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیت های گسترده مرکز: الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ... د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای و راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴) ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ... ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان

شرکت کننده در جلسه ی) برگزارای دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱) نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایند انشاءالله. شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت : ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا : ۵۳-۵۳۰۹-۰۶۲۱-۰۶۰۹-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۱۸۰-۰۱۳۹۰ IR به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید ارزش کار فکری و عقیدتی الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام :- هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید». التفسیر المنسوب الی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می دارد و با حجّت های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟». [سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد». مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

